

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны” 2007
© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да свайго веры

Прадмова

Пануючае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтай кнігі ўжо ў нас друкаваліся на старонках мясцовай газеты “Прыход” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і прыходзілі ўніцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае выданне, каго напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Яўгена і Мятода Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніцкі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвясціў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказаў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцыйны архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасыцеежнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэліканта абыходзяць, “пераканаўча” спасылаючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніцкага святара, які ў сваіх разважаннях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследавання на радзіме ардынс-

II.17. Выбары	78
II.18. Палітыка	81
II.19. Жэрабя кінута	85
II.20. Пост	88
II.21. Пасха	91
II.22. Духоўнасць	93
II.23. Характыв	96
II.24. Быць	99
II.25. Тройца	102
II.26. Слава	105
II.27. Храм	108
II.28. Лішак	111
II.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
II.30. Радаснае ганенне	117
II.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
II.32. Час асабістай прысутнасці	127
II.33. Выбранасць	131
II.34. Ад сектанцтва да еднасці	134

III	
ЭКЗІСТЭНЦЫЯ Выхавання	137
III.1. Успенне	138
III.2. Акмеалогічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Псіхалагічная катэгорыянасць асобы	150
III.4. Сямейная трапеца экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіцці дзіцяці	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтэрнатыўна-педагагічныя распрацаваны	192
III.16. Педагагічныя стратэгіі асабістай свабоды	196

IV	
POST-PARTOR* – ПРОВАПЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагічны сэнс Евангелля	204
IV.2. Казанне	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарцызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвільзенне Пачэснага і Жыццядайнага Крэдка	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

11.34. Да сэктанцтва да сэнсаці

“Не верь секте” – такі надпіс з’явіўся ўначы з 20 на 21 лістапада на шыцыце-запрашэнні Царквы “Збаўленне”. Як Вы прыкаментыруеце гэты акт вандалізму?

Юрась Ступакоў.

Secta з лацінскай мовы перакладаецца як шлях, правільна, лад жыцця альбо вучэнне, кірунак, школа. Ёсць іншая версія: хеўра, шайка, банда. Відавочна, што заклік “не верь секте” адрасаваны менавіта да гэтага апошняга сэнсу. Што ж, сапраўды “Якой мерай мераеце, такой і вам будзе адмерана” [Мц 7, 2].

З упэўненасцю можна меркаваць, што “аўтар” у сваім “рэлігійным подзвігу” карыстаўся “рэкламным ролікам”, што часам суправаджае пропаведзі некаторых служыцеляў афіцыйнага культу. На працягу шматгадовай гісторыі барацьбы “сектанцтвам” гэтыя “прарабы духу” ўжывалі агіткі, на дзень падобныя да камуністычна-чарнасоценных лозунгаў накшталт “религия – опиум для народа” альбо “бей живых спасай Россию”. Гэта два берагі адной плыні, споўненай падазраўнасці ды ненавісці да ўсяго, што складае і што трывае сучасную цывілізацыю. Для гэтых невукаў усё секта, апроч уласнага цемрашальства. Нямым успамінам аб змрэгчы, што заўжды суправаджае місію слова Богага, на скарні Фашыстаў ка сцэлу вісіць крыж, ссечаны таксама пад покіраўніцтвам пасля заснавання святыні ў 1991 годзе. Сведка гэтых падзей – епіскап Е. Мазур успамінаў, як ягоны ветлыны царква хрысціянскай еднасці у Расіі служыць культуры адвадыктаваў надзвычай коратка, як Элачка Людаеда: “Католік – секта!”.

Прынамусь, гэта анскага ўчынку да чарнасоценнага рэлігія альбо духу, які выявае сама яго нагода. Справа ў тым, што 21 лістапада вялікае праваслаўнае свята Архистратига Михаила і прадстаўніцтва честных небесных сил бесплотных. Таму невыпадкова тут праступае пячаць РНЕ (Русского национального единства) і Архангела Михаила. Блоснерскае перайманне святога імем Цалкам адпавядае прароцтву аб нянавісці да сведкаў Хрыстовых: “Многія прыйдуць пад імем Маім” [Мц 24, 5].

Гэтая ганьба нагадала мне іншы рабунак, больш вытанчанага кшталту. У апошнія гады разбэшчана сць папулярных відові-

... прыкрыццём слова Богага падзвучвае і часць уласнага жыцця. Так, аднойчы ў мае рухавыпадкова трапіў “бесты...” скандальна вядомага п’яменніка з Сарокіна “Масква”. ... наўздагад саронкі ... адразу ж адчуў фізіялагічных спараў ... і сексуальнай разбэшчана ... і, якія сагалу ... аўтарам з ... верай у бога. Але най- ... мае аб ... выклікаў эпіграф да рамана: “Дух дышит, ... хочет, ... голос ... слышишь, а не знаешь, откуда приходит ... (Миселя Монтезя?!). Мала таго, што Евангельскае ... рапіла у фізіялагічны раствор бездухоўнасці, ... і адчулася ў бессаромным плагіяце разам з філосафам ... Монтэнем, бо цытата аб Духу Божым належыць не яму, а са ... Монтэню [Ян 3, 8]. Такой прафесійнай некампетэнтнасці на ... літаратурнага гвалту мне яшчэ не даводзілася бачыць.

На гандлёвым фоне распаду вобраза Богага ў цемры гэтага жыцця дзёркая выхадка вандала ў Баранавічах выглядае наўнай і смешнай. Але яна правакуе пытанне: што гэта – пачатак чарговай аблавы ці агонія антыхрыставай навалы, адсутнасць культуры ці заўзяты фанатызм, трагікамедыйны фарс ці Армагедон? Адсутнасць цывілізаванасці ёсць дзікунства, якое можа, між тым, пераймаць вонкавую культуру і этыку паводзін пад выглядам веруючага. Але на такіх слова Богага: “і дэмань вераць і трымцяць. Але ці хочаш ты ведаць, неук, што вера без справаў мёртвая” [Як 2, 20]. Ці ж правапарушальнымі справамі высіцца вера?

Вядома, што ворагі Хрыста працуюць на яго Царкву, не абмежаваную канфесійнымі патрабаваннямі і прававымі нарматывамі. Кананічныя стандарты не належаць Богу, але людзям. Ад іх жа чакае суддзя і Збаўца справы з’яднання, а не размежавання. Змест жыцця і вобраз служэння Царквы “Спасение” разам са сваімі філіямі – “Новае жыццё”, “Новае пакаленне”, “Ушэсце” – складае не толькі надзейны прытулак для дзесяткаў тысяч хрысціян нашага горада і рэгіёна, але з’яўляецца духоўным і аздараўляльным цэнтрам краіны. Апекуючы тысячы дзяцей, сотні інвалідаў, дзесяткі наркаманаў, гэтыя адданыя Божай справе людзі ёсць надзейная апора Беларусі, яе сапраўднае новае жыццё. Уласцівае пратэстантызму бескарыслівае служэнне Слову насамрэч кшталтуе не столькі рэлігію, колькі навуку яго тлумачэння. Менавіта сацыяльнае служэнне грамадству ў слове і вучэнні з’яўляецца адметнай харызмай Царквы. Секта заўжды карыслівая ў сваёй захаванай

мэце завербаваць як мага больш людзей за конт неславесных – культурных, арганізацыйных, матэрыяльных, афектыўных, аўтарытэтных, дынамічных стымуляў. Такая сектанцкая “харызма” заўжды аддзяляецца ад прававых нормаў і культурных каштоўнасцей цывілізацыі і можа суправаджаць толькі нехрысціянскую ўстанову, у тым ліку дыктатарскі рэжым у асобнай краіне.

Парусія жыццёвай годнасці кшталтуе асобу ва ўмовах навукова-адукацыйнай прычыны, эстэтычнай формы і рэлігійнай фактуры быцця, прасякнутага прававой мэтай свабоды. Менш віта правая асвета з’яўляецца станоўчай сферай выніковай прысутнасці Духа ў культурна-псіхалагічным ландшафце краіны. Недахоп гэтай прысутнасці вядзе да ўзмацнення рэлігійна-актуальнага субстрату ў адсутнасць слова. З другога боку, недахоп рэлігійнасці вядзе да выхалашчвання быцця фармізацыі пачуццяў: “па прычыне памнажэння беззаконных, імат у каго аха-лодае любоў” [Мц 24, 12].

Псіхалагічная вартасць веры вымяраецца свабоднай міжканфесійных зносін і асабістых затрат на яе творчасць. У тым любоў да бліжняга актуалізуе патрэбу ў слове як і адмове храма, непахіснага для вандалаў: “Хіба вы не ведаеце, што гэта храм Божы, і Дух Божы жыве ў вас? Калі хто ўрадуе храм Божы, таго пакарае Бог; бо храм Божы святы; а гэты храм – мы” [Кар 3, 17].

Дарэчы, дзень Архістратэга Мікола па Юліянскім календары супадае з Уводзінамі ў храм Усесвятой Царгородзіцы і заўсёды Дзевы Марыі па Грэгарыянскім календары. Нездарамна менавіта 21 лістапада 1964 г. II Ватыканскі сабор прыняў экуменічны дэкрэт аб усходніх цэрквах *Orientalium Ecclesia*. Гэтая календарная дата таксама гістарычна адзначае пратэстанцкім святам Дня ўдзячнасці. У бягучым годзе хрысціянскія веры Евангельскай адзначаюць яго з пачуццём нябытнасці для вонкавага сусвету перамогі над уладамі, якія не сталелі забараніць у іх малітоўны храм мінскай Царквы “Новае жыццё”. Адбылася гэтая падзея пасля месячнага шчырага посту і вернікаў, якіх вонкавы сусвет успрыняў як галадоўшчыкаў. З гэту перамогу маліліся і пасцілі не толькі пратэстанты, але і іерархія і іншыя канфесіі, у тым ліку і наша парафія Катоў і Мятода ў Баранавічах.

Канфесійным храмавая прычына прасякнута першапачатковым прамовеннем Духа, Які сгрэгуе аб’екты культуры і інтэгруе суб’екты годнасці. Салідарызуюем хрысціянскую годнасць!

